

Quiz om undervisningsmiljø

- Lærervejledning til quiz til elever i 4.-10. klasse

Quiz om undervisningsmiljø, 4.-10. klasse

Udgivet: November 2009

Udgiver: Dansk Center for Undervisningsmiljø, DCUM

Tekst: Projektmedarbejder Mette Børgesen og konsulent Lene Ravn Holst

Redaktør: Kommunikationskonsulent Trine Kjær

Ansvarshavende: Centerleder Ole Juhl

Quizen kan prøves online på www.dcum.dk

ISBN nr.: 978-87-92007-50-3.

Quiz om undervisningsmiljø

Lad eleverne konkurrere mod hinanden i en quiz om undervisningsmiljø. Formålet med quizzen er at gøre eleverne i grundskolen i stand til at forbedre undervisningsmiljøet på deres skole. Viden om undervisningsmiljø kan bane vejen til en sjovere tid på skolen.

Quizzen kan bruges i en time, på en temadag eller i et forløb om undervisningsmiljø. Quizzen berører emnerne elevindflydelse, medansvar, elevrettigheder og pligter.

Afsæt en lektion (45 min) til quizzen.

Målgruppe

Elever i grundskolens 4.-10. klasse.

Lærervejledning

Som forberedelse til quizzen printes et eksemplar af quizzen ud, der er lærerens 'facitliste' under selve quizzen. Endvidere klargøres forskellige hjælpemidler alt efter om quizzen skal afvikles ved hjælp af OH-projektor, på papir eller via power point. Derudover kan I overveje – eventuelt sammen med eleverne – om der skal være en præmie til det vindende hold.

Del klassen i to hold, der skal konkurrere om, hvem der får flest rigtige. Læreren er quizmaster, og guider eleverne igennem quizzen. Quizmaster noterer holdene på tavlen og står ved tavlen med den printede quiz i hånden. Quizmaster læser spørgsmål og svarmuligheder op. Overhead/power point/papir præsentationen følger de enkelte spørgsmål, og støtter eleverne i at huske, hvilke svarmuligheder de har. Når quizmaster har læst det første spørgsmål op, diskuterer holdene svarmulighederne og hvert hold afgiver svar.

Efter hvert spørgsmål og svar tjekker quizmaster svaret ved at se i den printede quiz, der rummer alle spørgsmål, svarmuligheder og svar. Quizmaster læser det rigtige svar højt for alle (evt. kan en forkert besvarelse også læses højt, hvis der er tid og stemning for det).

Hvert rigtigt besvaret spørgsmål giver ét point. Ved forkert besvarelse af et spørgsmål tildes ingen point. I spørgsmål 1 og 6 skal eleverne vælge mellem en række svar, hvoraf flere er rigtige. Alle rigtige svar skal være valgt, for at eleverne får point for det pågældende spørgsmål.

Under quizzen er der mulighed for en løbende dialog med eleverne om svarene på spørgsmålene – både de rigtige og forkerte.

1. Hvilke af disse emner hører med til undervisningsmiljø?

Farven på tapetet

- Ja
- Nej

Grimt sprog mellem eleverne

- Ja
- Nej

Blinkende lysstofrør på gangene

- Ja
- Nej

Svar: Alle emnerne i spørgsmålet hører med til undervisningsmiljø!

Undervisningsmiljøet er alt det på skolen, som har med elevernes trivsel, læring, sundhed og sikkerhed at gøre.

Undervisningsmiljøet handler derfor om alt fra gode stole at sidde på i klasselokalet til skolens udseende, og hvordan du har det med de andre elever og lærere.

Har du overvejet, hvordan undervisningsmiljøet er på din skole og i klassen? Har borde og stole den rette højde? Er skolen grå og kedelig eller inspirerende at se og være på? Og hvordan står det til med kammeratskabet? Er I gode til at hjælpe hinanden, eller er der problemer med mobning og konflikter?

2. Jeg er elev – hvilken lov gælder egentlig for mig?

Lov? Der findes ikke en lov for elever. Det er derfor, der tit er problemer!

Svar: Forkert.

Der findes en lov – Undervisningsmiljøloven. Den gælder for alle elever og studerende på landets folkeskoler, ungdomsuddannelser og voksenuddannelser, så den gælder også for dig. Undervisningsmiljøloven siger bl.a., at alle elever har ret til et godt undervisningsmiljø.

Arbejdsmiljøloven – den gælder for de ansatte på skolen, så den gælder også for elever

Svar: Forkert.

Arbejdsmiljøloven gælder for de ansatte på skolen, men er ikke lavet til eleverne. Undervisningsmiljøloven gælder for alle elever. Uanset om du går i folkeskolen, på en ungdomsuddannelse eller voksenuddannelse, så gælder Undervisningsmiljøloven for dig. Undervisningsmiljøloven siger bl.a., at alle elever og studerende har ret til et godt undervisningsmiljø.

Undervisningsmiljøloven – den gælder for alle elever og studerende

Svar: Rigtigt.

Undervisningsmiljøloven gælder for alle elever og studerende, der går i folkeskolen, er i gang med en ungdomsuddannelse, eller går på en voksenuddannelse. Undervisningsmiljøloven siger bl.a., at alle elever og studerende har ret til et godt undervisningsmiljø.

3. Toiletterne er klamme - kan Undervisningsmiljøloven gøre noget ved det?

Nej. Hvis toiletterne er klamme, så vent med at gå på toilet til du kommer hjem
Dårlig idé!

Det er usundt at gå og holde sig. Det kan give ondt i maven og ubehag.

I Undervisningsmiljøloven står, at alle skoler og uddannelsessteder skal lave en undervisningsmiljøvurdering, UMV, og inddrage eleverne. En UMV er en vurdering af skolens forhold og elevernes trivsel. Elever har ret til at blive hørt - om både de positive og negative forhold på skolen.

Spørg en lærer, elevrådet eller undervisningsmiljørepræsentanten hvem, der står for UMV arbejdet på din skole og hvornår I skal lave den næste. Det er vigtigt, at skolens ledelse bliver klar over problemerne og hører elevernes forslag til forbedringer.

Ja. Loven gælder på hele skolen. Snak med undervisningsmiljørepræsentanten eller elevrådet om problemet
Rigtigt.

Undervisningsmiljørepræsentanten er sammen med elevrådet elevernes stemme overfor omverdenen og ledelsen.

I Undervisningsmiljøloven står, at alle skoler og uddannelsessteder skal lave en undervisningsmiljøvurdering, UMV, og inddrage eleverne. En UMV er en vurdering af skolens forhold og elevernes trivsel. Elever har ret til at blive hørt - om både de positive og negative forhold på skolen.

Snak med en lærer, elevrådet eller undervisningsmiljørepræsentanten om hvem, der står for UMV arbejdet på din skole og hvornår jeres skole skal lave den næste UMV.

Måske. Men kun hvis skolen har et elevråd – det er nemlig kun elevrådet, der kan tage problemet op

Forkert.

Elevrådet kan altid tage et problem op, men kender du jeres skoles undervisningsmiljøvurdering, også kaldet UMV? I Undervisningsmiljøloven står, at alle skoler og uddannelsessteder skal lave en UMV og inddrage eleverne. En UMV er en vurdering af skolens forhold og elevernes trivsel. Eleverne har ret til at blive hørt - om både de positive og negative forhold på skolen.

Spørg en lærer, elevrådet eller undervisningsmiljørepræsentanten hvem, der står for UMV arbejdet på din skole, og hvornår I skal lave den næste UMV. Det er vigtigt, at skolens ledelse bliver klar over problemerne, og hører elevernes forslag til forbedringer.

4. På vores skole er der vildt koldt! Er det ok, at pedellen først sætter varme på i december?

Det bestemmer pedellen. Kun pedellen har indflydelse på, hvor varmt og koldt, der må være på skolen. Medbring altid varmt tøj!

Forkert.

Arbejdsmiljøloven gælder for lærerne og de øvrige ansatte på skolen. Den siger, at temperaturerne som udgangspunkt ikke bør komme under 18°C og over 25°C. Der findes dog ingen regler, der er lavet direkte til elever om skolens varme og kuldeforhold, men så længe eleverne befinder sig i samme rum som fx lærerne, er de indirekte beskyttede af de gældende regler for lærerne.

Kulde og varme påvirker evnen til at lære. Hvis man fryser eller har det meget varmt, begår man flere fejl, og har sværere ved at samle sig om arbejdet. Så det giver god mening, at jeres skole har behagelige temperaturer.

Der findes anbefalinger for, hvor varmt og koldt der må være på skolen

Rigtigt.

Arbejdsmiljøloven gælder for lærerne og de øvrige ansatte på skolen. Den siger, at temperaturerne som udgangspunkt ikke bør komme under 18°C og over 25°C. Der findes dog ingen regler, der er lavet direkte til elever om skolens varme og kuldeforhold, men så længe eleverne befinder sig i samme rum som fx lærerne, er de indirekte beskyttede af de gældende regler for lærerne.

Kulde og varme påvirker evnen til at lære. Hvis man fryser eller har det meget varmt, begår man flere fejl, og har sværere ved at samle sig om arbejdet. Så det giver god mening, at jeres skole har behagelige temperaturer.

Varme og kulde er en personlig oplevelse. Hvis du fryser eller sveder er det ok at gå, og du får ikke fravær

Forkert.

Dårlig løsning at gå, hvis du vil undgå fravær.

Der findes ingen regler, der tillader elever at holde kulde- eller varmfri. Men kulde og varme påvirker evnen til at lære. Hvis man fryser eller har det meget varmt, begår man flere fejl, og har sværere ved at samle sig om arbejdet. Så det giver god mening, at jeres skole har behagelige temperaturer.

Arbejdsmiljøloven gælder for de ansatte på skolen. I den står, at temperaturen som udgangspunkt ikke bør komme under 18°C og over 25°C. Så længe eleverne befinder sig i samme rum som fx lærerne, er de indirekte beskyttede af de gældende regler for de ansatte.

5. Affald flyder i klasselokalet. Hvad gør du?

Jeg klager til de andre over rengøringspersonalet. De burde tage sig sammen!

Forkert.

Det er ikke rengøringspersonalets opgave at rydde op i klassen. Det er elevernes opgave. Rod hæmmer effektiv rengøring, fordi rod gør det svært at komme omkring. Støv, skidt og snavs giver dårligt indeklima. Hovedpine, ubehag og træthed kan derfor skyldes rod i klassen, så det giver god mening at rydde op.

Har du tænkt over, hvordan livet på skolen påvirker dine sanser? Det, du ser, hører, dufter, smager og føler, er med til at bestemme, hvordan du har det. Om du har det godt eller mindre godt. På skolen er farverne på væggene, rodet i klassen, lugten og lydene med til at sætte stemningen. De sanseindtryk, du får, er en del af undervisningsmiljøet. Vi kalder sanseindtrykkene for æstetisk undervisningsmiljø.

Jeg gør ingenting. Jeg er ligeglad. Klasselokaler er ikke for sarte sjæle

Ikke godt.

Hører du til dem, der er ligeglade med rodet i din klasse? Hvis ja, så er det dog stadig usundt for dig at være i. Rod hæmmer effektiv rengøring, og så bliver indeklimaet hurtigt dårligt. Hovedpine, ubehag og træthed kan derfor skyldes rod i klassen!

Har du tænkt over, hvordan livet på skolen påvirker dine sanser? Det, du ser, hører, dufter, smager og føler er med til at bestemme, hvordan du har det. Og om du har det godt eller mindre godt. På skolen er farverne på væggene, rodet i klassen, lugten og lydene med til at sætte stemningen. De sanseindtryk, du får, er en del af undervisningsmiljøet. Vi kalder sanseindtrykkene for æstetisk undervisningsmiljø.

Jeg tager det op på klassen eller elevrådet. Jeg mener, det er et problem, vi må løse

Godt.

Skolens udseende er en del af undervisningsmiljøet. Derfor er der god grund til at råbe op, hvis der roder i klassen. Rod hæmmer effektiv rengøring, og så bliver indeklimaet hurtigt dårligt. Hovedpine, ubehag og træthed kan derfor skyldes rod i klassen! Tag en snak med jeres lærer, så I kan få styr på rodet.

Har du tænkt over, hvordan livet på skolen påvirker dine sanser? Det, du ser, hører, dufter, smager og føler er med til at bestemme, hvordan du har det. Og om du har det godt eller mindre godt. På skolen er farverne på væggene, rodet i klassen, lugten og lydene med til at sætte stemningen. De sanseindtryk, du får, er en del af undervisningsmiljøet. Vi kalder sanseindtrykkene for æstetisk undervisningsmiljø.

6. Hvilke tre emner hører med til det psykiske undervisningsmiljø?

Hvor langt man har i skole

- Ja
- Nej

Når flere elever sover i timerne, fordi en bestemt lærer er søvndyssende og kedelig

- Ja
- Nej

Hvis en eller flere elever bagtaler andre og skaber konflikter

- Ja
- Nej

Når man som elev oplever, at de andre elever og lærere lytter til det, man siger i timerne

- Ja
- Nej

Hvor man helst vil på sommerferie

- Ja
- Nej

Svar: Det psykiske undervisningsmiljø handler om hvordan I har det med hinanden og med lærerne.

En undersøgelse viser, at elever lærer mest, når de har det godt i klassen.

Eleverne i undersøgelsen mener, at respekt er meget vigtigt for en god stemning. Respekten gælder både eleverne imellem men også i forhold til lærerne.

En god stemning med respekt for hinanden gør det sjovere at lære, sjovere at være på skolen, og man føler sig mere tryk og godt tilpas.

**7. En undervisningsmiljørepræsentant er elevernes talsmand
Hvem kan blive valgt som undervisningsmiljørepræsentant?**

Det kan en ansat på skolen – det er typisk pedellen. Det er ham, der slår græsset, så han ved mest om miljøet
Forkert.

En undervisningsmiljørepræsentant, UMR, er en elev på skolen. Eleven er elevernes talsmand over for lærere og ledelsen på skolen. På alle skoler kan eleverne vælge to elever til at være UMR'er.

Som UMR sidder du med i sikkerhedsudvalget – et udvalg, der er med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen.
UMR'erne taler elevernes sag over for ledelsen.

Som elev kan du altid gå til din UMR med gode ideer, eller for at gøre opmærksom på et problem på skolen.

Det kan en elev. Eleven er valgt som talsmand for alle elever på skolen

Rigtigt.

En undervisningsmiljørepræsentant, UMR, er en elev. Eleven er talsmand for eleverne over for skolens lærere og ledelse. Alle skoler kan vælge to elever til at være UMR'er.

Som UMR er du med i sikkerhedsudvalget – et udvalg, der er med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen. En
UMR taler elevernes sag over for ledelsen.

Som elev kan du altid gå til din UMR med gode ideer, eller for at gøre opmærksom på et problem på skolen.

Det kan en forælder, der har taget kursus i førstehjælp

Forkert.

En undervisningsmiljørepræsentant, UMR, er en elev på skolen. Eleven er talsmand for alle elever på skolen. På alle skoler og uddannelsessteder kan eleverne vælge to elever til at være UMR'er.

Som UMR sidder du med i sikkerhedsudvalget – et udvalg, der er med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen.
UMR'erne taler elevernes sag over for ledelsen.

Som elev kan du altid gå til din UMR med gode ideer, eller for at gøre opmærksom på et problem på skolen.

**8. Jeg vil gerne være undervisningsmiljørepræsentant
Får jeg fravær i de timer, jeg sidder i møde?**

Ja, det er prisen for at være med til at bestemme, hvad der sker på skolen
Forkert.

Sidder du som undervisningsmiljørepræsentant, UMR, i sikkerhedsudvalget, bliver du noteret som 'lovligt fraværende' i de timer, du er fraværende fra almindelig undervisning.

Nej, det er lovligt fravær, og du får mulighed for at være med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen
Rigtigt.

Er du undervisningsmiljørepræsentant, UMR, og deltager du i møder i sikkerhedsudvalget, bliver du noteret som 'lovligt fraværende' i de timer, du er fraværende fra almindelig undervisning.

Du får kun fravær, hvis din lærer opdager du er væk
Forkert.

Du kan roligt sige til din lærer, at du skal til møde. Sidder du som undervisningsmiljørepræsentant, UMR, i sikkerhedsudvalget, bliver du noteret som 'lovligt fraværende' i de timer, du er fraværende fra almindelig undervisning.

9. Jeg har hørt, at alle elever har ret til at oprette elevråd på deres skole. Er det rigtigt?

Ja, og elevrådet kan få penge fra skolen til deres arbejde og aktiviteter

Rigtigt.

Alle elever har ret til at oprette elevråd.

Elevrådet er elevernes stemme. Elevrådet kan tage initiativer til forskellige arrangementer på skolen. Skolens ledelse yder som regel økonomisk tilskud til elevrådet.

Er der ikke oprettet elevråd på din skole, kan I kontakte jeres skoles elevorganisation. Find linket til din skoles elevorganisation i slutningen af denne test.

Nej, det er op til skolens ledelse, om de mener, eleverne skal have sådan et

Forkert.

Alle elever har ret til at oprette elevråd. Elevrådet er elevernes stemme. Elevrådet kan tage initiativer forskellige arrangementer på skolen. Skolens ledelse yder som regel økonomisk tilskud til elevrådet.

Er der ikke oprettet elevråd på din skole, kan I kontakte jeres skoles elevorganisation. Find linket til din skoles elevorganisation i slutningen af denne test.

Elevråd? Hvad kan man overhovedet bruge det til? Er det ikke bare spild af tid?

Nej, elevråd er ikke spild af tid.

Elevrådet er tit det sted, hvor ideer klækkes og udvikles, og med kontakt til skolens ledelse får elevrådet ting til at ske. Elevrådet får som regel økonomisk tilskud fra skolen.

Er du med i elevrådet, kan du være med til at lave forskellige arrangementer på skolen. Du møder også nye mennesker fra de andre klasser. Alle elever har ret til at oprette elevråd.

Find linket til din skoles elevorganisation i slutningen af denne test.

10. Er det lovligt fravær at lave elevrådsarbejde i skoletiden?

Nej, du må være gal. Det er pjæk, hvis du laver elevrådsarbejde i skoletiden
Forkert.

Det er op til den enkelte skole at fastsætte, om fravær med henblik på elevrådsarbejde er lovligt eller ulovligt fravær.
Spørg til din skoles ordensregler for at finde ud af reglerne på din skole.

Det er op til den enkelte skole at bestemme. Det står i skolens ordensregler, om det er lovligt fravær at lave elevrådsarbejde i skoletiden
Rigtigt.

Det er op til den enkelte skole at fastsætte, om fravær med henblik på elevrådsarbejde er lovligt eller ulovligt fravær.
Spørg til din skoles ordensregler for at finde ud af reglerne på din skole.

Du kan blive fritaget op til to timer om ugen
Forkert.

Der findes ikke faste regler for fravær med henblik på elevrådsarbejde. Det er op til den enkelte skole at fastsætte, om fravær med henblik på elevrådsarbejde er lovligt eller ulovligt fravær.
Spørg til din skoles ordensregler for at finde ud af reglerne på din skole.

11. Får man løn for at lave elevrådsarbejde?

Ja, du forhandler selv lønnen med skolens leder

Forkert.

Det er ulønnet at lave elevrådsarbejde. Men der er masser af andre fordele ved at være med i elevrådet. Fx kommer du til at kende flere elever på skolen, og du kan være med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen. Fx hvilke arrangementer I gerne vil have.

Nej, det er ulønnet. Arbejdet bærer lønnen i sig selv

Rigtigt.

Det er ulønnet at lave elevrådsarbejde. Men der er masser af andre fordele ved at være med i elevrådet. Fx kommer du til at kende flere elever på skolen, og du kan være med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen. Fx hvilke arrangementer I gerne vil have.

Hvis der er overskud i elevrådets kasse, kan medlemmerne fra elevrådet dele overskuddet

Nej – den går ikke!

Det er ulønnet at lave elevrådsarbejde. Men der er masser af andre fordele ved at være med i elevrådet. Fx kommer du til at kende flere elever på skolen, og du kan være med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen. Fx hvilke arrangementer I gerne vil have.

12. Skal skolen stille lokale til rådighed for elevrådets arbejde?

Ja, elevrådet skal have adgang til et mødelokale på skolen
Rigtigt.

Skolen stiller lokale til rådighed.

Nej. Skolen må ikke stille lokaler til rådighed for politisk arbejde. Heller ikke for elevrådet. Elevrådsmedlemmerne må mødes privat eller i skolens kantine
Forkert.

Skolen stiller lokale til rådighed.

Det afhænger af skolens forhold, og om der tilfældigvis er et ledigt lokale
Forkert.

Skolen stiller lokale til rådighed.

Hvor får I mere viden om undervisningsmiljø?

www.dcum.dk

På DCUM's hjemmeside finder I viden, værktøjer, metoder, inspirationsmaterialer, undersøgelser, osv. til arbejdet med undervisningsmiljøvurderingen, til at skabe et godt undervisningsmiljø, til Undervisningsmiljøprisen mv.

www.sammenmodmobning.dk

På 'sammenmodmobning' finder I viden, værktøjer, metoder og anden inspiration til at forebygge og bekæmpe mobning.

www.skoleelever.dk

På Danske Skoleelevers hjemmeside finder I information om, hvordan organisationen arbejder for at gøre jeres undervisningsmiljø bedre.